

Ö?retimsel Liderlik Ölçe?i (PIMRS)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retimsel Liderlik Ölçe?i (PIMRS). Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26888>

Özet

Ö?retimsel Liderlik Ölçe?i (PIMRS), okul müdürlerinin **ö?retimsel liderlik** davran??lar?n? ve rollerini ölçmek amacıyla tasarlanm??, çok boyutlu bir psikometrik araçtır. Orijinal olarak Philip Hallinger ve Joseph Murphy tarafından geliştirilen bu ölçek, Belliba?, Bulut, Hallinger ve Wang (2016) tarafından **Türk** ilkokul müdürleri bağlam?nda uyarlanm??tır. Uyarlama çalışması, ölçe?in kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir profil sunması?n? sağlayarak, Türk eğitim sistemindeki müdürlerin öğrenme süreçlerine olan katkıları?n? de?erlendirmeyi amaçlamaktadır.

Bu ölçek, müdürlerin okul misyonunu tanımlama, yönetim programı?nı yönetme ve olumlu bir öğrenme iklimini teşvik etme gibi temel **ö?retimsel liderlik** işlevlerini ne ölçüde yerine getirdi?ini belirlemek için kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?retimsel Liderlik, PIMRS, Okul Yöneticili?i, Yönetimsel Liderlik, Okul Gelişimi, Uyarlama, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Mehmet Sukru Bellibas, Osman Bulut, Philip Hallinger, Wen-chung Wang.

Amaç

Ö?retimsel Liderlik Ölçe?i'nin (PIMRS) temel amacı, okul müdürlerinin **ö?retimsel liderlik** uygulamaları?nı sistematik ve çok boyutlu bir şekilde de?erlendirmektir. Ölçek, müdürlerin okuldaki öğrenme ve öğretme süreçlerini doğrudan etkileyen kritik davran?? setlerini belirlemeyi hedefler. Türkçeye uyarlama çalışması ise, ölçe?in yapı geçerlili?ini ve güvenilirli?ini **Türk** eğitim sisteminin kültürel ve örgütsel bağlamına uygun olarak test etmeyi amaçlam??tır.

Bu araç, eğitim politikası? yapıları?, araştırmacılar ve okul müdürlerinin kendileri için, liderlik gelişim alanları?nı tespit etmelerine ve etkili yönetim uygulamaları?nı desteklemeye yönelik stratejiler geliştirmelerine yardımcı olacak veri sağlamaktadır. Uyarlanan PIMRS, uluslararası araştırmalarda kullanılan standartları koruyarak yerel araştırmalara katkıda bulunmuştur.

Yapı

Ölçek, **ö?retimsel liderlik** kavramı?nı Hallinger ve Murphy'nin klasik modeline dayanarak ölçmektedir. Bu model, müdürün rolünü geleneksel yönetimden ziyade, öğrenme çıktıları?nı iyileştirilmesine odaklanan üç ana boyut ve bu boyutlara bağlı alt faktörler etrafında yapılandırılır. Bu yapı, müdürün öğrenci başarıları? üzerindeki dolaylı etkilerini ölçmeyi hedefler.

PIMRS genellikle a?a??daki üç ana liderlik boyutunu kapsar:

Okul Misyonunu Tan?mlama: Okul hedeflerini belirleme ve bu hedefleri tüm payda?lara etkili bir ?ekilde iletme.

Ö?retim Program?n? Yönetme: Ö?retimi koordine etme, ö?retmenleri denetleme ve ö?retim materyallerini koruma.

Okul Ö?renme ?klimini Geli?tirme: Ö?retmenlerin mesleki geli?imini te?vik etme ve ö?renmeyi destekleyici, yüksek beklentili bir okul kültürü yaratma.

Geçerlik

Belliba? ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan yürütülen **uyarlama** çal??mas?, ölçe?in yap?sal **geçerlik** kan?tlar?n? sunmu?tur. Çal??mada, ölçe?in **Türk** ilkokul müdürleri örnekleminde teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? koruyup korumad??? Do?rulay?c? **Faktör Analizi** (DFA) ile incelenmi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in özgün yap?s?yla tutarlı?, çok boyutlu bir yap?y? destekledi?ini ve **ö?retimsel liderlik** yap?s?n? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermi?tir.

Makale, ölçe?in hem kavramsal hem de istatistiksel aç?dan kültüre uygunlu?unu teyit eden güçlü **geçerlik** göstergeleri sunmu?tur. Bu sonuçlar, PIMRS'nin Türk e?itim ba?lam?nda müdürlerin liderlik profilini güvenilir bir ?ekilde ç?karmak için kullan?labilece?ini do?rular.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** (reliability) analizleri, iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplamalar?yla gerçekleştirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, PIMRS'nin alt boyutlar? ve toplam ölçek için kabul edilebilir veya yüksek düzeyde iç tutarlılık katsay?lar? rapor edilmi?tir. Bu katsay?lar, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in **Türk** ilkokul müdürleri örnekleminde güvenilir oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ö?retimsel Liderlik Ölçe?i'nin (PIMRS) yap?sal do?rulas?, Belliba? ve arkada?lar? (2016) çal??mas?nda Do?rulay?c? **Faktör Analizi** (DFA) kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak önerilen üç ana boyutlu (Okul Misyonunu Tan?mlama, Ö?retim Program?n? Yönetme, Okul Ö?renme ?klimini Geli?tirme) yap?s?n?n Türk verisine iyi uyum sa?lad???n? göstermi?tir.

Faktör yükleri ve model uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.), modelin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ve bu yap?n?n kültürel olarak da geçerli oldu?unu teyit etmi?tir. Bu sonuçlar, PIMRS'nin çok boyutlu **ö?retimsel liderlik** yap?s?n? geçerli bir ?ekilde ölçmeye devam etti?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal ölçek genellikle 5 veya 6 noktalı Likert formatında kullanılır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Müdürleri (İlkokul ve Ortaokul Yöneticileri)

Yaş Grubu: Yetişkinler (Çalışan Profesyoneller)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki ilkökuller ve ortaokullarda görev yapan okul müdürleri veya bu müdürleri değerlendiren öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim veya Çoklu Kaynak Değerlendirmesi (Öğretmenlerin, müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışları değerlendirilmesi).

Anahtar Kelimeler

Güvenirlilik, Geçerlik, İlkokul Müdürleri, Eğitim Yönetimi, Eğitim Araştırmaları, PIMRS Uyarlaması.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Mehmet Sukru Bellibas

Yazar ORCID Tanıtması: Bilgi mevcut değil.

İletişim E-posta Adresi: msbellibas@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değil.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin **Türkçe uyarlama** ve doğrulama çalışması 2016 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanılması ve kopyalanması için gerekli izinler, öncelikle sorumlu yazar Mehmet Sukru Bellibas ile iletişime geçilerek alınmalıdır. Ölçeğin orijinal versiyonu (PIMRS) telif haklarına tabidir ve akademik olmayan veya ticari amaçlı kullanımlar için ücret talep edilebilir. Kullanıcılar ve ücret bilgileri için yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Kaynaklar

Bellibas, M.S., Bulut, O., Hallinger, P., & Wang, W.C. (2016). Developing a validated instructional leadership profile of Turkish primary school principals. *International Journal of Educational Research* 75, 115-133.

Makalenin tam metnine a?adaki ScienceDirect ba?lant?s?ndan eri?ilebilir: [sciencedirect.com](https://www.sciencedirect.com)

Uyarlama ?al??mas?n?n orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [ogretimsel-liderlik-olcegi-pimrs-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/ogretimsel-liderlik-olcegi-pimrs-toad.pdf)

Öğretimsel Liderlik Ölçeği (PIMRS) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam?tır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme format? için lütfen Belliba? ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan yay?mlanan orijinal bilimsel makaleye ba?vurunuz.